

Informatie over:

Lichen sclerosus

Lichen sclerosus is een huidziekte die het meest voorkomt bij vrouwen. Het begint meestal op een leeftijd tussen 45 en 60 jaar. Soms wordt lichen sclerosus ook gezien bij volwassen mannen. Bij kinderen komt het bijna niet voor. Als kinderen lichen sclerosus krijgen, dan komt het vaker voor bij meisjes dan bij jongens. Waarom iemand lichen sclerosus krijgt is niet bekend. Wel is duidelijk hoe het eruit ziet en hoe het behandeld moet worden.

Welke klachten geeft lichen sclerosus en hoe ziet lichen sclerosus eruit?

Normaal slijmvlies is vaak rood van kleur en voelt zacht aan. U kunt lichen sclerosus herkennen aan een bleke, soms glanzende plekken, dunnere huid, kloofjes of wondjes en bloeditstoringen. Dit komt doordat er onder de huid een ontsteking plaats vindt. De ontsteking is vaak niet zichtbaar, maar het gevolg wel. Lichen sclerosus geeft vaak in het begin met name veel jeuk klachten. Als de ontsteking voortduurt kan dit verlittekening van de huid geven. Als de lichen sclerosus wat langer bestaat, kunnen ook pijnklachten ontstaan

Vrouwen zien dit vooral op de schaamlippen en anus. Ook voelt de huid vaster en strakker aan. De ingang van de vagina kan krapper worden. Hierdoor kan seksueel contact pijnlijk zijn. Ook kunnen door de littekenvorming de kleine schaamlippen verdwijnen. Daarnaast kan de clitoris bij de verlittekening betrokken zijn. Dit is vaak niet pijnlijk, maar maakt deze plek wel minder gevoelig bij seksueel contact. In de huid rond de vagina kunnen gemakkelijk kloofjes komen. Deze kunnen pijn doen en soms vanzelf gaan bloeden. Bloederige afscheiding kan hierdoor veroorzaakt worden, dit is niet gevaarlijk. Wel is het belangrijk om altijd een arts te raadplegen als u bloederige afscheiding opmerkt. Tenslotte kunnen er ook blauwe plekken of bloeditstoringen ontstaan en zichtbaar zijn.

Mannen kunnen lichen sclerosus herkennen aan bleke, soms glanzende plekken op de eikel. Als de voorhuid erbij betrokken is, geeft deze in het begin vaak een strak gevoel als de penis in stijve toestand is. Als lichen sclerosus niet behandeld wordt kan dit soms forse verlittekening veroorzaken. Hierdoor kan de voorhuid ook in slappe toestand soms zeer moeilijk over de eikel heen schuiven en pijn veroorzaken. Dit noemt met phymosis. Er kunnen ook kloofjes op de voorhuid ontstaan. De balzak (scrotum) en gebied rondom de anus zijn zelden aangedaan.

Lichen sclerosus op lichaam

Naast de locatie bij de geslachtsdelen, kan lichen sclerosus ook op de huid voorkomen. Ook die huid is vaak bleek, glanzend en wat strak aanvoelend.

Bij kinderen

Lichen sclerosus kan op alle leeftijden voorkomen. Kinderen kunnen jeuk of een branderig gevoel hebben bij de geslachtsdelen als gevolg van de lichen sclerosus. Heel soms komt er vocht uit de vagina of hebben ze pijn bij het plassen en poepen. Ook kan het zijn dat ze last hebben van obstipatie (niet kunnen poepen). Dit is vaak het gevolg van het langzaam strakker worden van de huid. Daardoor kan de anus minder goed ontspannen en is het pijnlijk om te poepen, dus houden ze hun ontlasting op.

Informatie over:

Lichen sclerosus

Jongens kunnen een afwijking aan de voorhuid van de penis krijgen. De voorhuid kan krapper worden.

Is lichen sclerosus besmettelijk?

Lichen sclerosus is niet besmettelijk.

Is lichen sclerosus gevaarlijk?

Lichen sclerosus geeft een verhoogd risico op huidkanker (plaveiselcelcarcinoom) van de schaamlippen of penis. De kans hierop is heel klein. Als lichen sclerosus op kinderleeftijd ontstaat is die kans nog kleiner. Toch is het heel belangrijk de lichen sclerosus goed te behandelen om het risico op huidkanker te verkleinen. Stop daarom niet zomaar de behandeling zonder overleg met uw arts. Als u veranderingen bemerkt zoals wondjes, bultjes, pijn, ruwe of harde plekken, laat dit dan beoordelen door uw arts.

Hoe weet uw arts of u lichen sclerosus heeft?

De arts kan aan de huiduitslag zien dat u lichen sclerosus heeft. Soms wil de arts zeker weten of er geen sprake is van een andere huidaandoening. Dan zal de arts een klein stukje huid afnemen (biopt). Voor het verwijderen wordt de huid plaatselijk verdoofd. Het stukje huid wordt daarna opgestuurd voor onderzoek.

Welke behandelingen van lichen sclerosus zijn er?

Behandeling volwassen vrouwen

Van jeuk heeft men het meest last. Ook pijn en pijn bij het vrijen komt voor. Uw arts zal u hiervoor een sterke corticosteroid-zalf voorschrijven. Als u meer over corticosteroid-zalf wilt weten kunt u de folder "Corticosteroiden voor de huid" lezen. De klachten van pijn en jeuk zullen door het gebruiken van de corticosteroid-zalf snel minder worden. Ook het risico op het krijgen van littekens wordt hierdoor kleiner.

Bij volwassen vrouwen geneest lichen sclerosus niet zomaar vanzelf. U zult de rest van uw leven corticosteroid-zalf moeten blijven gebruiken. U moet net genoeg zalf blijven smeren om bijna geen last meer van de klachten te hebben. In de periodes waarin u geen klachten heeft, kunt u stoppen met het smeren van de zalf. Ernstige problemen, zoals het aan elkaar groeien van de schaamlippen, komen bijna niet voor. Maar als dit toch gebeurt, dan kan dit door een operatie worden opgelost.

Behandeling volwassen mannen

Jeuk- en pijnklachten kunnen minder worden door op de lichen sclerosus plekken corticosteroid-zalf te smeren. Door dit te doen kunt u mogelijk lange tijd geen klachten krijgen. Als u meer over corticosteroid-zalf wilt weten kunt u de folder "Corticosteroiden voor de huid" lezen. Als de voorhuid van de penis toch te krap blijft na het smeren met corticosteroid-zalf, dan kan de arts dit oplossen door de voorhuid weg te halen. Dit heet een besnijdenis.

Informatie over:

Lichen sclerosus

Behandeling kinderen (met name jonge meisjes)

Bij jonge meisjes komen jeuk en pijn aan de buitenste schaamlippen en het gebied tussen de billen het meest voor. Hiervoor geeft de arts een corticosteroid-zalf.

Behandeling van andere plaatsen op het lichaam

Op andere plekken op het lichaam kan lichen sclerosus niet zo goed behandeld worden. Als de huid op die plekken strak voelt kan het helpen er een vette zalf op te smeren. Uw arts kan dit voorschrijven.

Psychische problemen en seksuele problemen

Het hebben van jeuk, pijn en/of littekens bij de geslachtsdelen kan veel invloed hebben op de kwaliteit van het leven, vooral op seksueel gebied. Vertel dit aan uw arts. Uw arts kan u - als dit nodig is - doorsturen naar een psycholoog of seksuoloog.

Wat kunt u zelf nog doen?

In de beschadigde huid kan weer een nieuwe lichen sclerosus plek ontstaan. U kunt proberen om de huid zo min mogelijk te beschadigen door bijvoorbeeld niet te krabben en te wrijven. Daarnaast wordt aangeraden om een aantal keren per dag een vette zalf op de plekken te smeren. De arts kan deze zalf voorschrijven.

Bij lichen sclerosus op de geslachtsdelen is er een kleine kans dat er huidkanker in de lichen sclerosus plek ontstaat. Daarom is het advies om de plekken elk jaar door uw arts te laten controleren.

Controleer ook zelf uw huid regelmatig met een spiegel. Het is belangrijk uw huid door uw arts te laten controleren als u zelf een bult ontdekt die snel groter wordt.

Is lichen sclerosus te genezen of blijft u er altijd last van houden?

Bij de meeste kinderen gaat lichen sclerosus over als zij wat ouder worden. Bij volwassenen gaat lichen sclerosus meestal niet over.

Deze folder is een uitgave van de Nederlandse Vereniging voor Dermatologie en Venereologie. Bij het samenstellen van deze informatie is grote zorgvuldigheid betracht.

De Nederlandse Vereniging voor Dermatologie en Venereologie wijst desondanks iedere aansprakelijkheid af voor eventuele onjuistheden of andere tekortkomingen in de aangeboden informatie en voor de mogelijke gevolgen daarvan. Versie 08-01-2021

www.nvdv.nl

Voor informatie over patiëntenorganisaties verwijzen wij u naar de website van Huidpatiënten Nederland.
www.huidpatienten-nederland.nl